

Чи мав право Л. Кучма бути президентом?

Реформування без реформ

За підписом «М. Андрієвський» редакція отримала на ім'я головного редактора В. Карпенка «Думки неупередженого читача з приводу «оксамитових» нотаток Є. Голибарда». У супровідному листі до матеріалу читач пише:

«Вважаю себе свідомим і переконаним патріотом своєї Батьківщини. І не сприймаю оту моральну і політичну затятість по відношенню до нинішнього президента Л. Кучми, на якого ваша газета останнім часом, як кажуть, «вішає усіх собак».

Враховуючи серйозність теми і досить різку, категоричну позицію читача по відношенню до серії наших публікацій «Оксамитова ліквідація незалежності, або Чому пану Кучмі не можна бути президентом України» (газета «Вечірній Київ», червень–липень 1999 року), ми вирішили перевести дискусію у площину статистики, вміщуючи відповідні аргументи та коментарі синхронно до висловлювань і зауважень М. Андрієвського (курсивом), що їх подаємо нижче з несуттєвими скороченнями.

Складається враження, що все це робиться вами з єдиною метою — будь-що зганьбити в очах виборців главу держави і напередодні президентських виборів зробити його постать непривабливою для українського суспільства.

Через вкрай негативну оцінку усіх сторін розвитку українського суспільства за останні п'ять років, цей період ви характеризуєте як ледь не найжахливіший в історії української нації. Така оцінка пов'язується виключно у зв'язку з діяльністю нинішнього президента України та його оточення. Нанижуючи факти та епітети звинувачувального характеру, автор вибудовує реєстр «провин» президента перед народом. Зміст і тональність цих «оксамитових» публікацій нагадують прокурорські промови тридцятих років ХХ ст. Для повноти картини не вистачає хіба що прямих звинувачень типу «агент закордонних розвідслужб» та «ворог народу».

Враження можуть складатися різні. Але задум (і його реалізація) в циклі статей «Оксамитова ліквідація незалежності...» є простим, відкритим і прозорим: за публікаціями впродовж п'яти років у «Вечірці» провести хоча б поверхове нагадування нашим читачам основних подій та фактів, безпосередньо пов'язаних із діяльністю нинішнього президента держави. Події та факти ми й розглядали.

Ми по-людськи розуміємо, що мало хто з читачів візьме на себе труд (і час) піти до бібліотеки, взяти 1250 номерів «Вечірки» у підшивках за 5 років і прослідкувати життя нашого суспільства за словами і справами першої (!) особи держави. Особи, котра останнім часом мало не ультимативно декларує, що в разі його непереобрання на новий термін, Україну поглине комуністична хвороба. Це й спонукало нас звернутися до конкретних фактів. Їх не потрібно було штучно «нанизувати» (як формулює дописувач), а просто подивитися на них, описаних тоді, коли вони відбувалися.

В сучасну публіцистичну термінологію термін «оксамитова» — тобто гладенька, без гострих і кривавих конфліктів, прихована, часом непомітна, безболісна, підступна тощо — увійшов ще наприкінці 60-х років: «оксамитова» революція, «оксамитова» (повзуча) контрреволюція (зокрема, саме так вона була визначена владою совєцькою комуністичною у зв'язку з національно-демократичними зривами в Чехословаччині й Польщі).

В Україні, як бачимо, марнується час на «реформування без реформ», що вповні відповідає суті подій, винесеній у заголовок циклу статей, що так обурили М. Андрієвського.

Можливо, дописувач не є постійним читачем «Вечірки», а тому не слідкує за нашими щоденними подієвими публікаціями, що опираються на офіційну інформацію? Бо як тоді пояснити оці паралелі дописувача щодо «прокурорські промови тридцятих» та «ворог

народу». Це не наші визначення. Але якщо читач підняв їх у своєму листі, то давайте тоді поставимо це питання без негативних акцентів і образливих емоцій: чи може український народ вважати (і за що) нинішнього президента України Л. Кучму своїм другом?

Від об'єктивної відповіді на це запитання залежить, чи буде його постать «привабливою для українського суспільства» (як формулює М. Андрієвський) і чи можна йому й надалі бути нашим президентом.

На шпальтах газети, яка пишається своїм демократизмом та патріотизмом, для оцінки п'ятирічної діяльності всенародно обраного глави держави не знайшлося жодного доброго слова. В город Л. Кучми летить «каміння» усіх існуючих негараздів: «зубожіння народу», «розвал економіки», «спад виробництва», «імітація реформ», «злочинність», «корупція», «рекет», «палаці», «мерседеси». І, нарешті, апофеоз: «на цьому тлі розгортається підступна кампанія розширення російськомовної інформації (книги, радіо, телебачення) в Україні». Чому так несміло, пане Євгене? Он ваш «начальник» одразу бере бичка за роги: «Це був... знак протесту проти чергових кроків Леоніда Кучми у напрямі подальшого зросійщення України».

Якось не віриться, що наш дописувач писав процитоване вище без певної жовчі. Людина неначе вчора з Марса прилетіла. Скажіть, пане Андрієвський, оці всі процитовані Вами в лапках негаразди (зубожіння народу, розвал економіки, корупція, спад виробництва, імітація реформ, рекет, палаці...) — вони насправді існують в Україні, чи може це дурна вигадка «Вечірки»?

Відповідь тут, як кажуть, не має альтернативи. А якщо це так, якщо ці негаразди набули масового поширення в державі і вони вже є не винятком, а правилом, то покладіть руку на серце і скажіть, **чи має до цих негараздів відношення найвищий керівник цієї держави, чи ні?**

Мій начальник (чомусь пан Андрієвський бере це слово в лапки), тобто головний редактор Віталій Карпенко, саме тому є відомим журналістом, що не займається плітками, а оперує лише фактами.

Зрештою, не тільки він, а й інші постійні автори «Вечірки»:

Впродовж усього підневільного буття нашого народу нав'язана йому злочлива двомовність, при одномовності імперських сил, невідступно розмивала його особний менталітет, послаблюючи в ньому прагнення до саморозвитку, і спотворювала лексику.

Анаталій Бибик.

Якщо відкривати у Києві магазин «Російська книга», як це зроблено в Москві на Арбаті з українською книгою, то тоді, з огляду на нинішній стан книжкового ринку, дев'ять з десяти таких магазинів в українській столиці будуть називатися «Російською книгою»...

Юрій Гнаткевич, голова київської «Просвіти».

Чудово розумію Вашу невучую мову, люблю єїю, но, к сожаленію, нас тут учат, как ні странно, на русском языке. І ми удівляємося, что в столиці України пользуются языком другого государства.

Терек Аль-Кураана,

Київський міжнародний ун-тет цивільної авіації.

Нікому і ніде неможливо пояснити, чому на восьмому році незалежності ціла низка державних інстанцій презентує свою країну по-російському (!)

Ольга Федик, доцент Львівського ун-ту.

Українці — старовинна цивілізована нація — діяльністю

Л. Кучми опущена на восьме місце знизу і тепер живе краще тільки від кількох папуаських племен!.. Не бачити руйнівних наслідків президентства Кучми — це справді треба бути сліпим до його дій і глухим до плачу людей!

Левко Лук'яненко.

На цьому тлі, пробиваючись крізь засилля російськомовної інформації, спостерігаємо складний і дуже повільний, з подоланням численних перепон, процес національного відродження. Тільки, яке відношення до цього позитивного процесу, пане Андрієвський, має той **начальник**, якого Ви захищаєте? Щоправда, тут-таки пишете:

Інша справа, що далеко не все зроблено в нашій державі для того, щоб державна українська мова посіла належне їй місце. І за це президента можна критикувати.

Дякуємо за дозвіл, пане М. Отож ми й критикуємо. Причому, не стільки за те, що українська мова не «посіла», скільки за ті заходи, котрі для цього «непосідання» підтримує президент. Наприклад, тоді, коли перша особа держави доручає міністру освіти забезпечити можливість складання вступних іспитів до вузів України мовою іншої держави, автоматично дисредитує і компрометує мову держави нашої. Звичайно, це не можна не вважати фактом зросійщення. Так само, як і потім не вважати фактом зросійщення викладання російською мовою вузівських дисциплін, посилаючись на те, що в аудиторії сидять студенти, яких зараховано до українського вузу без необхідних знань української мови.

Ще раз нагадаємо Вам, пане М. (і подібним, які прикидаються, що не знають справжньої статистики з мовного питання в Україні), про деякі відомі показники. В Україні живе близько 6 млн. росіян (офіційна цифра в 11,5 млн. значно завищена), в Росії — близько 20 млн. українців (офіційно — 6 млн.).

Нещодавно пан В. Путін, виступаючи в Держдумі Росії, чітко і суворо пообіцяв «всіма засобами захищати інтереси росіян, що проживають в інших країнах». Всіма засобами!

Чи випадково майже збігся в часі проект указу **нашого президента** «Про задоволення культурно-освітніх потреб громадян України російської національності»? Які ще укази потрібні, коли в руках «російської національності» перебувають українські національні святині, бізнес, енергоносії і фактично економічна політика?

	В Україні	В Росії
Кількість державних шкіл	російських — 2973	українських — 0
Кількість школярів	російськомовних — 2,95 млн. чол.	українських — 0
Кількість вищих та спеціальних навчальних закладів, які готують	російських мовознавців 11 (або 20% від всіх)	українських мовознавців — 0
Кількість студентів, які навчаються	російською мовою 46,1 тис. чол. (або 56,2%)	українською мовою — 0
Кількість театрів	російських — 30	українських — 0
Кількість державних бібліотек з книжковим фондом	російською мовою — 24382 (або 62%)	українською мовою — 0
Кількість державних газет і журналів	російською мовою — 1172	українською мовою — 0

Помиляєтесь ви, пане редакторе, і у своїй безапеляційності щодо того, що, мовляв, «ніде в світі вступників до вищих навчальних закладів не тестують мовою іншої країни». В більшості відомих університетів світу, з їх надзвичайно різноманітним інтернаціональним складом студентів, завжди допускалось і допускається вживання різних мов, у тому числі й при тестуванні випускників. Спробуйте дискримінувати іспаномовних юнаків та дівчат у Техасі, Каліфорнії чи франкомовних у Канаді, Бельгії, Швейцарії і я вам не позаздрю...

Отут я вперше засумнівався в тому, чи є М. Андрієвський тим, за кого себе подає. Бо ніби бачу перед собою підлітка, в якого бажання бути правим випереджає здоровий глузд і дійсний стан речей. А тому валить все в купу.

Вживання різних мов дійсно не вважається порушенням на побутовому рівні. Натомість на офіційному — при вступних іспитах, тестуванні абітурієнтів, виконанні лабораторних та інших робіт, внесенні записів у залікових книжках (index), атестатах, дипломах, свідоцтвах, в офіційних виступах (в т. ч. під час проведення федеральних і регіональних виборчих кампаній) — тільки державною мовою. Саме в цьому знаходить свій вираз самоповага і патріотизм громадян.

А щоб не було місця для інших альтернатив, кожен бажаючий, який приходить з-за меж США, перед тим як отримає право на проживання у тій же Каліфорнії (зрештою такий порядок існує не тільки у США), має здати іспит з англійської мови та на знання історії країни, а потім ще й скласти присягу на вірність Сполученим Штатам.

Не хочу тут видатись нескромним, але переконався в істиному стані справ на власному досвіді. Будучи у знайомстві із всесвітньо відомим американським діячем польського походження доктором Збігневом Бжезінським, інколи пишу йому по-польськи, але він, як висока офіційна особа і громадянин США, якщо пише з роботи і використовує свій бланк, то тільки по-англійськи; з дому, неофіційно — по-польськи.

Приклади Канади і, особливо, Швейцарії — не є коректними. Три кантони швейцарської конфедерації — німецький (австрійсько-тірольський), французький та італійський — добровільно поєдналися на уламках попередньої князівсько-герцогської

династичної форми правління, і цей досвід фактично не має аналогів. Ще не відомо, чи збереглася б ця країна в такій структурі адміністративного устрою, якби не була гірською та ще й всесвітньою калиткою валюти, коштовностей та унікальних цінностей.

«Вечірній Київ», 31 серпня 1999 р.

Президент 1994–1999 залишив слід...

Якщо порівнювати події в Україні з найближчою нам по-сусідськи Польщею — показник у нас майже однаковий, тільки от знаки — протилежні. Якщо в Україні протягом періоду каденції Л. Кучми обсяг внутрішнього валового продукту (ВВП) щороку зменшувався в середньому на 6,5 відсотка, то в Польщі у цей самий час ВВП відповідно зростав щороку на 6,3%. Колись з цього приводу казали: два світи — два підсумки. Наш український сумний підсумок — на совісті того «гаранта» та автора «курсу радикальних реформ», що про нього найбільше галасує майже весь нинішній телерадіогазетний простір, переконуючи нас в тому, що «відбулися позитивні зміни». Але не грошовиті хазяї вказаного простору визначатимуть президента, а прості виборці.

Тому кожен виборець має знати, що за таким показником, як питомий ВВП на одиницю населення, Україна впевнено посідає останнє тринадцяте (!) місце серед усіх країн регіону — близько 600 USD на рік. Для порівняння: Угорщина — 4676 USD, Чехія — 5350 USD, Словенія — 9899 USD. Як стверджує з цього приводу відомий економіст Олексій Плотников, — «побачити в такому об'єктивному свідченні якісь «позитивні зміни» може хіба що людина з травмованою психікою».

З головних причин нещастя українців варто вказати на дві: слабка пам'ять і наївна віра словам. А звідси — пошана до брехунів, зневага до себе і брак елементарного національного гонору.

Кажу про це не для того, щоб когось образити, а лише хочу нагадати читачам про наші дво-чотирирічної давнини публікації з цього приводу і звернути увагу на цікавий феномен: у нинішньому передвиборному ефірі пана Кучми чомусь не чути голосів жодного з його найактивніших поплічників з «курсу реформ». Зараз уже не чуємо (і не бачимо у пресі) ланових, гальчинських, рижових, кузнєцових та інших з когорти «видатних реформаторів». Але ж, пам'ятаєте, як вони, змінюючи один одного, активно і переконливо пудрили мізки громадянам України і, протягом кількох років заколисуючи власною ерудицією електорат, власними руками, словами та діями впевнено допомагали будувати систему господарювання, яку народ назвав **кучмономікою**, що логічно й організовано привела до майже повної руйнації економіки держави.

Щодо видів на майбутнє, то цих видів у агонізуючого «гаранта» і його оточення два: уявний (пропагандистський) і реальний — на найближчу перспективу. Уявний — дивіться щодня по телеканалах, особливо — на першому державному. Воно це було б смішно, якби не так сумно. Як колись жартували: «Пожежа йде за планом!» Адже щодня організовуються численні наради (галузеві і регіональні, громадських, профспілкових та інших організацій, фондів тощо), де заздалегідь призначені особи впевнено поставленими голосами стверджують, що тепер ось-ось (тільки оберіть Кучму) все вже буде добре, щасливо, радісно й благополучно, бо вже «розроблено реальні програми», «намічено дієві заходи», «схвалено оптимальні плани» і т. д. і т. п. Нині вони нам «співають», що Л. Кучма обіцяє щорічний темп зростання ВВП на рівні 7%!!!

А що їм, кучманістам, ще залишилося, як не брехати вже до остаточного кінця! Сам «гарант» особисто нічого не втратить, якщо його не переберуть. І він це знає, і його підгарантники, котрі вже також «збили капіталець». І не їм бідкатися про те, де нам, громадянам України, взяти 3,3 млрд. USD для сплати зовнішнього боргу України у 2000 році. Тому й фантазують: обіцяють 1 млн. збільшення робочих місць щорічно та збільшення

реальних доходів населення у 1,6 раза. За рахунок чого?! А це їх не обходить зараз так само, як і не обходило протягом останніх п'яти років.

Але збираючись на свої «міжсобойчики» у заміських резиденціях і біля шашличків з димком, та обмінюючись точками зору щодо нас з вами грішних, посміхаючись і над нами насміхаючись, вони цілком небезпідставно сподіваються надурити нас знову! Адже хіба ми досі не надавали їм можливості себе надурити? Надавали. А що змінилося? Для них — нічого. А для нас? Життя стало набагато гіршим, багато надій втрачено... Та чи ми зробили з цього висновки? Чи допоможе нам, нарешті, усвідомлення власних помилок і вищезгаданих двох головних причин нещастя, — слабкої пам'яті і наївної віри словам — щоб скинути Л. Кучму і поставити президента-патріота?

Відповідати — нам.

«Вечірній Київ», 19 жовтня 1999 р.

Упевненою ходою кучмономіки

У порядному товаристві в подібних випадках вибачаються, або, в крайньому разі, не б'ють себе в груди, а сором'язливо йдуть собі, тихенько причиняючи за собою двері.

Але це — у порядному. Натомість у сфері керівництва процесом кучмономіки в нашій державі ніхто, а далєбі головний «реформатор» вибачатися за те, що наробив в Україні, й не збирається. Тепер він говорить про свої величезні «успіхи», про які поговорити можна, а от відчути щось позитивне для України — зась! Але кучмономіка й не передбачає єдності слова і діла; більше того, — вона базується на повній протилежності цих понять.

Подивіться на суху статистику, цифри якої чітко фіксують переможну ходу кучмономіки по Україні (див. табл.).

**Результати вітчизняного виробництва в епоху
«захисту вітчизняного виробника»**

Показники	Одиниця виміру	Базові роки		Обсяги виробництва у період кучмономіки						У скільки зменшення
		1990	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	
Електроенергія	млрд. кет. год	298,5	230	202,9	194	183	178	172	164	-29%
Нафта і конденсат	тис. тонн	5300	4232	4200	4100	4100	4100	3895	3280	-23%
Вугілля	млн. тонн	164,8	115,7	94,6	83,8	70,5	70,9	59,4	50,2	-57%
Вауця	млн. пар	169,4	101,3	39,2	20,6	13,1	10,4	8,3	7,2	-93%
М'ясо	тис. тонн	2763	1181	1291	957,4	760	558	240	218	-81%
Ковбасні виробтис. тонн	90,1	470,6	436,7	276,4	213	206	123	109		-77%
Олія	тис. тонн	1070	706	634,3	696,2	706	509	422	380	-48%
Цукор-пісок	тис. тонн	6791	3838	3868	3857	3269	3034	1985	1630	-58%
Хліб і хлібобулочки	тис. тонн	6701	5257	4815	4114	3452	3054	2339	1880	-64%
Борошно	тис. тонн	7671	5742	5715	5319	4965	4311	2979	1540	-71%
Копсерви	млн. ум. балок	4836	2725	2016	1443	1014	1135	859,2	625	-77%
Макаронні виробтис. тонн	360	340,3	253,1	224,0	172	140	137	108		-68%
Тканни	млн.									
	кв. метрів	1212	574,1	292	169	109	82	89,3	60,9	-89%

Проголосивши на словах «захист вітчизняного виробника» як основну мету реформування, команда Л. Кучми на ділі робила все для того, щоб взагалі не залишилося вітчизняних виробників.

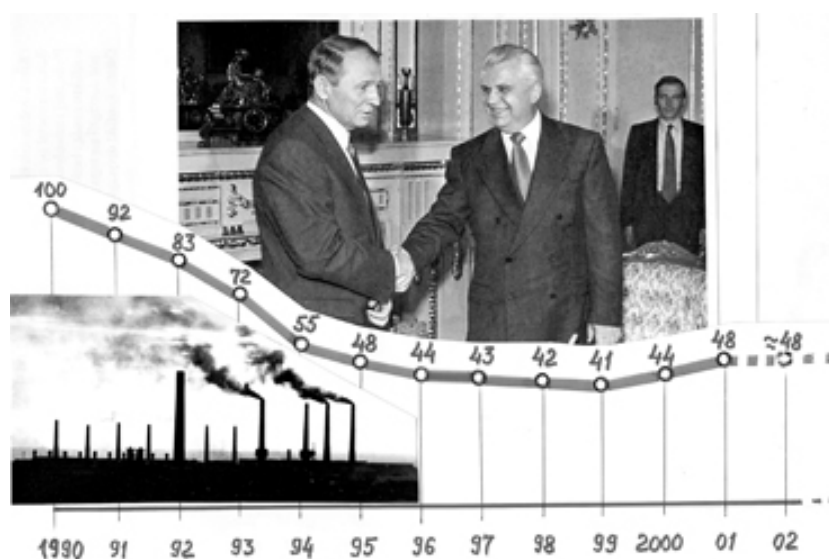
Наші постійні читачі можуть собі пригадати конкретні факти по наших публікаціях: сумний досвід ПСП «Лісовичі» Таращанського району Київської області, де селяни вийшли з колгоспу і організували нову форму господарювання на землі, а їх за це давили податками та перевітками; «банкрутство» АТВТ «Славутич» (6-та взуттєва фабрика), де колектив виступив проти «реформаторів», а влада фактично стала на захист шахраїв; цікавий досвід-дослідження провів Васильківський завод «Електропобутприлад», який у боротьбі за свою законну власність пройшов усі інстанції нашої «реформаторської» влади і подолав всі бар'єри «смуги перешкод» майстерно збудованої в сфері виробничої економіки реформаторами-кучмістами. Багато що можуть розповісти про кучмономіку акціонери АТ «КИСПО» та інші нині безробітні трудящі, яких так паскудно й нахабно протягом шести років дурила виконавча влада.

Вже колись довелося про це писати, але тепер доречно повторити ще раз: **якби в Україні не було господарського керівництва взагалі і якщо б ніхто б не заважав громадянам виявляти власну ініціативу, то ніколи б ми не впали так низько.** Адже що означає досягти за якихось 5–6 років зменшення виробництва олії майже вдвічі, м'яса — у 5,4 раза, ковбасних виробів — у 4,3 раза, тканин — у 9,4 раза, макаронних виробів — у 3,3 раза, взуття — у 14 (!) разів, цукру — у 2,4 раза?

Це означає тільки одне: протягом усіх цих років велася послідовна і цілеспрямована організаційна робота з метою розвалити господарство України. Хто вів цю роботу — відомо: керівники галузей, відповідальні працівники апарату виконавчої влади в уряді й адміністрації президента, керівники і функціонери регіонів. А хто призначив цю керівну верхівку, — також відомо: Л. Кучма.

Причому, головний «реформатор» так оригінально протягом своєї каденції розставляв кадри, що керівна піраміда чимдалі краще влаштувала своє життя, тоді як державний борг постійно зростав, а народ все більше убожив.

За період правління Л. Кучми Україна побила всі рекорди економічного ідіотизму: на 51,4% зменшився ВВП, що вдвічі більше, ніж спад виробництва в США під час великої депресії на рубежі 30-х років, у 1,6 більше, ніж в СРСР під час Другої світової війни та на 17% більше, ніж рівень падіння виробництва у зруйнованій війною Німеччині (!).

Між нами, президентами. Звичайно, це лише офіційні цифри ВВП, за якими приховано справжню руйну і корупційний визиск економіки України. Епоха «кравчучок» тихо перейшла в еру кучмономіки. З кожних десяти виробничих одиниць працювали лише три...

За обсягом виробництва цукру нас зараз відкинуто на рівень 1913 року — 1,6 млн. тонн. І це при тому, що у 1990 році Україна виробила 6,8 млн. тонн цукру, а світ у 1999 році потребує цукру в 1,6 раза більше, ніж десять років тому, не кажучи вже про те, що буряковий цукор ціниться дорожче за тростинний.

Що вже тоді казати про олію, без якої взагалі неможливо уявити собі значну частину сучасного харчового асортименту.

А зменшення видобутку вугілля в Україні вчетверо (!) — це пряме свідчення успішної роботи «реформаторів» у напрямку посилення енергетичної залежності нашої України від Росії та інших держав. Одночасно з цим блокується нормальне життя цілих областей, де шахтарі поповнюють армію бомжів та декласованих елементів, а криміналітет отримує додаткові можливості та простір.

Отже, за період «хазяйнування» Л. Кучми виробництво впало вдвічі, але очевидної для всіх катастрофи не відбулося, — чому? Та тому, шановні громадяни, що за період 1994–1999 рр. Україна існувала за рахунок іноземних кредиторів, внаслідок чого зовнішній борг України зріс у 33,7 раза! Тобто на момент обрання Л. Кучми президентом зовнішній борг становив 0,38 млрд. USD, а тепер — 12,8 млрд. USD.

Таким чином, за допомогою західних кредитів, протягом п'яти кучмівських років успішно і одночасно вирішувалися три завдання: перше — підтримання деяких зовнішніх ознак благополуччя (що давало можливість заколисувати громадську думку обіцянками та «правильними» словами); друге — прихвистизація за участю російського капіталу при одночасному збільшенні безробіття; третє — деморалізація і русифікація народу при одночасному зменшенні виробничого потенціалу країни і збільшенні боргового ярма.

Як бачимо, Л. Кучма створив необхідні умови для ліквідації України як держави. Якщо додати до цього створені Л. Кучмою спільні простори з Росією (протиповітряний, інформаційний, територіально-безкордонний, який забезпечує проведення міжнародних махінацій тощо), то вся ця картина дуже схожа на солідну підготовку до втрати Україною її суверенітету.

«Вечірній Київ», 27 жовтня 1999 р.

Адмінресурс розвивається за наш рахунок

І досі вважається, що є економічний базис держави — себто система створення матеріальних благ; і є надбудова — державний апарат, який створенням благ повинен керувати. Повинен, але не дуже керує. Більше того, нині, не дуже керуючи, ще й на закони посилається.

Наприклад, щойно звільнений міністр С. Сташевський, виступаючи у парламенті, пояснював «деякі недоліки» в роботі керівництва галузі тим, що апарат міністерства вже не має права втручатися в діяльність приватизованих підприємств. Тобто, надбудову відокремлено від певної частини базису.

Але надбудова за цим не сумує, продовжуючи розвиватися сама в собі, за своїми, відокремленими від базису, канонами. Уточнимо: за канонами тоталітарної держави.

Спочатку Президент Л. Кучма, досить своєрідно потрактувавши ст. 106 п. 28 Конституції України, під виглядом «дорадчих та інших допоміжних органів,» створює Адміністрацію Президента. А далі, відповідно, розставляє в усіх 26 областях і 543 районах України представників Президента.

Відтак виникають конфліктні ситуації між обраними народом органами місцевого самоврядування і призначеними адміністраторами з їх адміністраціями. Згодом ці представництва Президента перетворюються у Державні адміністрації, котрі поступово концентрують у своїх руках всю владу, по суті, нейтралізуючи виборні органи. Таким чином

створено потужну піраміду фактично монопольної влади, яку політологи назвали **адміністративним ресурсом**.

Чим ця адміністративна піраміда відрізняється від КПСС-ної? Політбюро (Адміністрація) — «в центрі»; замість обкомів і райкомів — адміністрації «на місцях». Адміністраторам «центру» давно муляла очі ст. 113 Конституції України: «Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади». Тим більше, що й весь цей розділ VI Конституції називається «Кабінет Міністрів України. Інші органи виконавчої влади», але президентської Адміністрації в тих органах Конституцією не передбачено.

Щоправда, адміністратори, на чолі з головним Адміністратором-гарантом впродовж кількох років настирливо бубонять про свою найвищу роль у системі виконавства. Але правдою є те, що ні в розділі V Конституції, де визначено функції Президента, ні в інших розділах не сказано, що влада Президента є або має бути виконавчою. Натомість, у низці статей Основного Закону підкреслено, що посада Президента є представницькою; а у ст. 103 в 4 абзаці стверджується, що «Президент України не може мати іншого мандата, обіймати посаду в органах державної влади...»

А тут ще й певні суперечності ніби спеціально до Конституції закладені (ст. 113): «Кабінет Міністрів України відповідальний перед Президентом України та підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України...»

І після цього ви дивуєтесь, чому у нас впродовж десяти років незалежності змінилося десять Кабмінів? Та тому, що розіп'яли Кабмін між гілками на дереві влади. Це все одно, що сказати чоловікові: будеш вищим органом у сім'ї, але відповідальним перед дружиною та підконтрольним і підзвітним тещі.

До того ж, із легкої руки Адміністрації, у кожному міністерстві поруч з міністром з'явилися нові адміністративні фігури — державні секретарі.

Кучма склав присягу, але справи щоразу погіршуються...

Цікаву динаміку в цьому відношенні демонструє Державна Податкова Адміністрація, яка, поряд із військом, МВС і СБУ перетворилася, по суті, у четверту силову структуру, маючи навіть власний спецназ.

Зрештою, про потугу цієї структури свідчать не тільки її апартаменти, штати, кошти і надані повноваження, а й політичні претензії та уподобання її керівників. Щоправда, керівник ДПА пан Азаров останнім часом не дуже акцентує увагу громадськості на своїй політичній діяльності, але цілком реально очолює один із найнадійніших блоків

адмінресурсу Президента. А адмінресурс — це не тільки люди, особи, посади, а й гроші. Великі гроші!

Як повідомив на пресовій конференції в Києві перший заступник голови ДПА Федір Ярошенко, нещодавно це фіскальне відомство списало ста тисячам підприємств 19 мільярдів гривень податкового боргу! Тобто подарувало неплатникам податків суму, яка дорівнює половині річного бюджету держави.

Можна тільки здогадуватися про те, хто, кому і скільки «подякував» за таке «прощення» фінансових гріхів. Оце вам ресурс!

І цей ресурс ніби й надалі набуває все більших прав, бо станом на 1 листопада цього року заборгованість по податках в Україні вже перевищує 6,5 млрд. грн. Як повідомив пан Ярошенко, тільки в жовтні податковий борг виріс ще на 378 млн. грн. Тож наступні «списання» боргів, очевидно, також не забаряться. Тим більше, що передвиборчі перегони із застосуванням всіх ресурсів адміністративного ресурсу вже почалися.

Чого слід очікувати у подальшій динаміці розвитку адміністративного ресурсу? З 1 січня 2002 року процесом погашення боргів керуватимуть спеціально призначені податкові керуючі, які будуть приставлені до кожного підприємства-неплатника. Податковий керуючий матиме право заарештовувати активи підприємства і продавати їх для розрахунку з бюджетом. Отже те, чого не зміг зробити міністр, тепер запросто здійснить будь-який податковий керуючий.

«Слово Просвіти», ч. 35, 30 листопада 2001 р.